

Розлади мовлення

1. ПОРУШЕННЯ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ

2. РОЗПАД МОВЛЕННЯ

3. ПОРУШЕННЯ ВИМОВНОЇ ФУНКЦІЇ МОВЛЕННЯ

МОВЛЕННЄВІ ПОРУШЕННЯ

РІЗНОВИДИ ПОРУШЕННЯ МОВЛЕННЯ:

1. ПОРУШЕННЯ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ:

1.1. Затримка мовленнєвого розвитку (ЗМР)

характеризується загальмуванням темпу формування в основному експресивного мовлення відносно етапів його розвитку; виникає при депривації;

1.2. Загальний недорозвиток мовлення

зумовлюється порушеннями дозрівання мозкових систем (гностичного і кінетичного аналізатора); має три рівні: 1 - зародки загальнозастосовуваного мовлення (слова односкладної структури, міміка, рухи); 2 - більше слів, з'являються речення з неправильною граматичною структурою і спотвореною вимовою деяких звуків; 3 - страждає лексиграматична структура мовлення;

1.3. Алалія

характеризується відсутністю і вродженою нерозвиненістю аспектів мовлення, в якому є локальне ураження мовленнєвих аналізаторів:

- 1 - *алалія моторна* - хворий розуміє мову, але не в змозі висловитись, недорозвиток мовленнєвого праксису (зона Брока);
- 2 - *алалія сенсорна* - не розуміє мовних сигналів і мовлення не розвивається (зона Верніке),
- 3 - *сенсомоторна алалія* - і те, і друге;

1.4. Затримка мовленнєвого розвитку, в основі якої лежить вторинне недорозвинення мовлення

спричинене первинним ураженням аналізаторів (слух, зір) або тотальним недорозвитком психіки (розумова відсталість).

2. РОЗПАД МОВЛЕННЯ:

2.1. Афазія

локальний розпад через ураження мовленнєвих та інших зон, причетних до формування та регуляції мовленнєвої функції. Характерна повна або часткова втрата мовлення. Залежно від місця локального ураження розрізняють:

А) Моторна афазія

характерна неспроможність до висловлення, побудови слів і речень (виражена апраксія), труднощі у відтворенні рухової програми мовлення;

Б) Акустико-гностична афазія

порушення розуміння мови, її фонетики, предметності слова, "Мовленнєва окрошка" - хворий шукає слова для висловлення думки;

В) Акустико-мнестична афазія

порушення розуміння мови, дисоціація між відносно збереженою здатністю повторення окремих слів і порушення можливості повторення 3-4 слів - втрачається можливість сприйняття складних фраз; порушення експресивного мовлення, підбору речень, порушення читання і письма;

Г) Семантична афазія

виникають специфічні мнестичні розлади - не може підібрати необхідне слово; важко скласти складні за змістом та граматичною побудовою речення, паралельно - порушення операцій лічби.

3. ПОРУШЕННЯ ВИМОВНОЇ ФУНКЦІЇ МОВЛЕННЯ:

3.1. Дизартрія

це порушення вимовної сторони мовлення (звуківідтворюючої та просодичної) через порушення артикуляційного праксису внаслідок органічного ураження центральної та периферійної інервації органів мовлення (губ, піднебіння, язика, голосових зв'язок тощо) - судинного, травматичного, інфекційного, вродженого характеру;

3.2. Дислалія

порушення звуковимови, при цьому слух нормальний, збережена інервація мовленнєвого апарату.

4. ПОРУШЕННЯ РИТМУ МОВЛЕННЯ:

Заїкання

це порушення процесу мовлення: його темпу, ритму та комунікативної функції; переважно через судоми, які виникають в артикуляційному та дихальному апараті (тонічні заїкування - тягне звук, клонічні заїкування - "стрибає" звук).

5. ПОРУШЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ФУНКЦІЇ МОВЛЕННЯ:

недорозвинення комунікативної функції мовлення як засобу спілкування та організації поведінки дитини; розлад комунікативної функції мовлення - мутизм (повна німота).